

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yehezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

ז לאקזי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

יחזקאל ז

ז (א) וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
 (ב) וְאַתָּה בֶן-אָדָם כֹּה-אָמַר
 אֲדַנִּי יְהוָה לְאֶדְמַת יִשְׂרָאֵל קִץ
 בָּא הַקִּץ עַל-אַרְבַּעַת בְּנִפּוֹת
 הָאָרֶץ: (ג) עָתָה הַקִּץ עֲלֶיךָ
 וְשַׁלַּחְתִּי אִפְי בֶּן־וְשַׁפְטֵהֲתִיךָ
 כְּדַרְכֶיךָ וְנִתְּתִי עֲלֶיךָ אֶת כָּרִי-
 הַתּוֹעֲבוֹתֶיךָ: (ד) וְלֹא-תַחֲוֶם עֵינֶי
 עֲלֶיךָ וְלֹא אֶחְמוֹל כִּי דַרְכֶיךָ עֲלֶיךָ
 אָתָּן וְתוֹעֲבוֹתֶיךָ בְּתוֹכָךָ תִּהְיֶינָּה
 וַיִּדְעַתֶּם כִּי-אֲנִי יְהוָה: (ה) כֹּה
 אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה רַעַה אַחַת רַעַה
 הִנֵּה בָּאָה: (ו) קִץ בָּא הַקִּץ
 הַקִּיץ אֵלֶיךָ הִנֵּה בָּאָה: (ז) בָּאָה
 הַצִּפּוּרָה אֵלֶיךָ יוֹשֵׁב הָאָרֶץ בָּא

העח

ארבע קרי

חרגום אשכנזי טו

ז (א) פֶּעֶרְנֶעַר וּוְאֶרְדִּי מִיר דַּעַם
 עוּוִיגֶען וּוְאֶרְט, וּוִיא
 פֶּאָלְגַט: (ב) דּוּא עֶרְדֶּנְזֶאָהֶן!
 זאָ שפּרִיכֶט דַּעַר הַעֶרֶר, דַּעַר
 אַלְלִמְעֶכְטִיגֶע: פֶּעֶרְדֶּרְבֶּעֶן
 דַּעַם לֶאָנְדֶּע יִשְׂרָאֵל! פֶּאָן אַל-
 לַעַן פֶּיֶעֶרוּעֶלְטֶנְגֶענְדֶּען זאָלל
 דאַ פֶּעֶרְדֶּרְבֶּעֶן הַעֶרְאָנְקֶאָט=
 מַעַן! (ג) יַעֲטֶט שְׂאָן
 קַעמֶט דאַ פֶּעֶרְדֶּרְבֶּעֶן אִי-
 בַּעַר דִּיך! — אִיך לֶאָסֶסֶע
 מִיִּנְעֶן צֶאָרן לֶאָסְכֶרְעֶעֶן אִי-
 בַּעַר דִּיך, רִיכֶטֶע דִּיך נֶאָךְ דִּי-
 נַעַם וּוְאֶנְדֶּעל, אֹנְד לֶאָסֶסֶע
 אַלְלֶע דִּינֶע גִרְיַעֶל דִּיר אַנ-
 הִיִּים קֶאָמֶען. (ד) מִיִּין אֹיגֶע
 וּוִירֶד דִּיך נִיכֶט שְׂאָנֶען, אִיך
 וּוִילל מִיך נִיכֶט עֶרְבֶאַרְמֶען,
 זאָנְדֶּעֶרן נֶאָךְ דִּינֶעם וּוְאֶנְדֶּעל,
 נֶאָךְ דִּינֶען גִרְיַעֶלְטֶהֶאָטֶען,
 דִּיא אִין דִּינֶעֶר מִיטֶטֶע פֶּעֶר-
 אִיכֶט וּוְאֶוֹרְדֶּען, וּוִילל אִיך דִּיר
 פֶּעֶרְנֶעֶלְטֶען; דאַן זאָלְלֶט אִיהֶר
 עַם אִינֶע וּוְעֶרְדֶּען, דאַס אִיך
 דַּעַר עוּוִיגֶע בִּין. (ה) זאָ שפּרִיכֶט
 דַּעַר הַעֶרֶר, דַּעַר אַלְלִמְעֶכְטִי-

גע: איין אונגליק, איינציג איין ווינער ארט, קעמט הערבייא. (ו) דאן פֶּעֶרְדֶּרְבֶּעֶן
 ר קט העראן, עם קאמט הערבייא געשטרעט דאן ענדע, דאן אִיך איבער דִּיך פֶּעֶר-
 הענט, (ז) דאן לערמגעשרייא דרינגט שאן ביז צו דיר, לאַנדֶעסֶכֶעוּאָהֶנְעֶר! דִּיא צִיִּט
 ריקט

ר ש י

ז (ב) בֹּא הַקִּץ. שֶׁאִמְרֵתִי וְנוֹשַׁחַם בְּאֶרֶץ הַשְּׂחָתִים וְגו' הַעֲדוֹתֵי נֶכֶס כִּי אֶנְד חֶלְבֹדֶן (דְּבָרִים
 ד') וְנוֹשַׁחַם בְּנִי תַחֲנוּב וְהֵם נִשְׁחָתוּ כֹּה תַחֲנוּב ד' מֵאֹת וּמ' מִשִּׁכְּוֹסוּ לֶה עַד שְׁנֹנֶה
 הַבֵּי' וּמ' עַמֵּד הַבֵּיט: (ה) רַעַה אַחַת רַעַה. רַעַה שְׁלִישָׁה וּמִיּוֹחַד' לַמַּעַל' מְכַל הַרְעוֹת וְהוּא
 מוֹרְכֵן הַבֵּיט: הֵם בָּאָה. טַעַמוּ בְּאֶל"ף הוּא ל' סוּעֶלֶת: (ו) בָּאָה הַצִּפּוּרָה. טַעַמוּ לַמַּעַלֶּה
 בְּבִי"ת

ב א ו ר

ז (ד) דַּרְכֶיךָ וְגו' וְחוֹעֲבוֹתֶיךָ, תַּחֲסֵר כ"ף הַדְּמִיּוֹן, וְשִׁיעוּרוֹ: דַּרְכֶיךָ וְחוֹעֲבוֹתֶיךָ אֲשֶׁר בְּמוֹכֵךְ
 הִיוּ, עֲלֶיךָ אַחַת. (ה) רַעַה אַחַת רַעַה, לַדַּעַת רַעַה עֵינֵינוּ כִּך: רַעַה שְׁלִישָׁה מִיּוֹחַדֵת לַמַּעַלֶּה
 מְכַל הַרְעוֹת וְהוּא מוֹרְכֵן הַבֵּיט; אֶבֶל עַל אֲשֶׁר לֹא פֶרַשׁ לָנוּ הַבֵּיט, מֵה חֵהִיֶה הַרְעַה הַאֲחַת
 יִתְּנֵן לַפֶּרֶשׁ נְיוֹנָתָן: נִישַׁחַת בְּחַר נִישַׁחַת, כֹּאֲלוּ כְּתוּב אַחֵר. (ו) הַקִּיץ, אֲשֶׁר הַקִּיץ.
 (ז) הַצִּפּוּרָה, לֹא חֲסֵמֵתִי לַפֶּרֶשׁ מִלֶּשׁוֹן נִפְרָשׁ כִּי הַנֶּקֶד הוּא כְּנוִי לְבִישַׁת הַהֶלְלָה, ע"כ
 אִמְרֵתִי

ריקט העראן, דער טאג איזט
 נאהע, אונד אויך דיא פער-
 ווירונג שאן - אכער עם איזט
 ניכט דאז יויכצען אויף דען
 בערגען. — (ח) מיין גרים
 ווירד באַלד איבער דיק לאַם-
 ברעכען, מיינען נאַנצען גרים
 ווערדע איך אויסשיטטען אים
 בער דיק, ווערדע דיק ריכטען
 נאך דיינעם וואַנדעל, אונד
 דיר פֿערגעלטען נאך אַללען
 דיינען גרייעלטהאַטען. (ט) מיין
 אויגע ווירד ניכט שאַנען, איך
 ווילל מיך ניכט ערבאַרמען,
 (יזכרעו) נאך דיינעם וואַנדעל
 דיר פֿערגעלטען, אונד נאך
 דיינען גרייעלטהאַטען, דיא
 אין דיינער מיטטע פֿעראיכט
 וואורדען, דאַמיט איהר ער-

העת קרוב היום מהומה ולא יהד
 הרים: (ח) עתה מקרוב אשפך
 חמתי עליך וכליתי אפי בך
 ושפתיך כדרכיך ונתתי עליך
 את כל תועבותיך: (ט) ולא
 תחוס עיני ולא אחמול כדרכיך
 עליך אתן ותועבותיך בתוכך
 תהיין וידעתם כי אני יהוה מכה:
 (י) הנה היום הנה באה יצאה
 הצפורה צין המטה פרת הזדון:
 (יא) החמסקם למטה רשע לא-

מהם

קענגעט, דאס איך דער עוויגע (עס בין), דער ציכטיגעט. — (י) זיעהע! — דיעזער טאג
 איזט שאַן געקאָממען, דאז לערמגעשרייא איזט שאַן איבעראַלל — צוואַלפֿער בלי-
 טהע איזט אייערע אונגערעכטיגקייט, צו זאָלכער פֿרוכט זינד אייערע פֿרעפֿעל-
 טהאַטען אויפֿגעגאַנגען. — (יא) דיא געוואַלט ערהעכט זיך אַלס דער באַוהייט שטיטצע.

ניכט

ר ש י

בני"ח והוא ל' פעלה כנר באה הכפירה כמו בא וסקע מאור השמר והתפארת בא: ולא הד
 הכים. ולא לאישתיזנא לרישי תוריא. והד לשון לעק' הכרזה לקום לנרוח אל ראשי הכרים
 כמו הידד השבתי (ישעיה ט"ז) וענו עליו הידד (ירמיה כ"א) השמעת קול נושא משא ענבים
 אל הגת וטועני הקורה: (ח) מקרוב. במהר': (י) הנה היום. הנה בא היום: הנה באה.
 הרעה: ילאה הכפירה. עלה השמר של יום הרעה: כן המטה. להכות אחכם: פרת הזדון.
 נתגלה נבוכדנאצר הרשע: (יא) החמסקס וגו'. החמסקס אשר בידכ' הוא קס עלינס למט' רשע לשחמכ':
 לא

ב א ו ר

אמרתי לבארו לשון קריאה, ובמזהו בתלמוד ירושלמי (סנהדרין פרק נגמר הדין ובחגיגה פרק
 אין דורשין) כד נא לפר לבשו מניכין וכד נא לפר תניינא עולו. ועתה יחבאר גם היטב
 ספא דקרא, כי הנביא אמר: המהומה אשר תשמע איננו הד הרים מלשון הידד, קריאת
 שמחה, אבל קול נהי. קרוב היום מהומה וגו', היום מהומה איננו נסמיכות, אבל
 שעורו כן: קרוב היום קרוב המהומה, אבל המהומה הזאת איננו הד הרים, והוא ע"ד
 ובכרמים לא ירוגן (ישעיה י"ח י'); כי הכרמים הם על ההרים. (י) המטה, שם מפטט,
 וענינו כרדף לזדון לשון נעית מפטט, ובמזהו: והעיר מלאה מטה (לקמן ט' ט'), ומוסב על
 ישראל, וענינו: המועכות אשר עשו כבר פרזו ועתה תעשינה פרוי, ואנכי תרגמתי לפי הכונה.
 (יא) החמם, שעור הכתוב אנשי חמם יקומון להיות משען לרשעים לא לטובתם ולא לטובת
 בעלי בריתם כי אם כל מגמתם ללכת אחר יצר לבם הרע ולעשות עול בלי בנע, וכמו שת"י
 קטופין

יחזקאל ז

מֵהַסּוּלָא מֵהַמוֹנִים וְלֹא מֵהַמָּהֶם
וְלֹא־נִהְיָה בָּהֶם: (יב) בַּא הַעֵת הַגִּיעַ
הַיּוֹם הַקּוֹנֶה אֶל־יִשְׂמַח וְהַמּוֹכֵר אֶל־
יִתְאַבֵּל כִּי תִרְוֶן אֶל־כָּל־הַמוֹנֶה:
(יג) כִּי הַמּוֹכֵר אֶל־הַמּוֹכֵר לֹא
יָשׁוּב וְעוֹד בְּתַיִם תִּהְיֶה כִּי־חֲזוֹן
אֶל־כָּל־הַמוֹנֶה לֹא יָשׁוּב וְאִישׁ
בַּעֲוֹנוֹ תִּיתּוֹ לֹא יִתְחַזְּקוּ: (יד) תִּקְעוּ
בַתְּקוּעַ וְהָכִין הַכֹּל וְאִין הַלֵּךְ

למלחמה

תרגום אשכנזי טז

ניכט איהרער זעלבסט, ניכט
איהרעס פעבעלס, ניכט איהרע
רער אנפעררוואנדטען וויללען;
דען קיינע אייניגקייט איזט אונ-
טער איהנען. (יב) דיא צייט
איזט געקאממען, דער טאג
איזט דא! דאך פרייע זיך דער
בעזיטצנעהמער ניכט, אונד
דער בעזיטצן פערליערענדע
טרויערע ניכט, דען מיין צאָרן
איזט געריכטעט גענען איהרע
גאנצע מענגע. (יג) דער כעז-
זיטצן פערליערענדע געלאנגט
ניע צו זיינעם אייגענטהומע
וויעדער, זאללטע זיין לעבען

אויך נאך זא לאנגע וואהרען; דא עם איבער דיא גאנצע מענגע בעשלאססען
אויף, ניעמאנר זאלל צוריק קעהרען; איהרער מיססעטהאטען זיך בעוואוסט, זאל-
לען ויא אויך קיינע האפנונג בעהאלטען, ביים לעבען צו בלייבען. — (יד) צו תקוע
שטעסט טאן אינו הארן, זאללעם שטעהט בערייט; דאך וואגט זיך קיינער אין דען
קאמפף

ר ש י

לא מהם. כך אמר הקב"ה למזחי' איך זקוק להשפיר נפש (מרשעי ישראל) כי אין טובה
יולדת לא מהם ולא מבניהם ולא מהמונים; ולא נהם בהם. אין בהם נובה אחרי מגעגוע ונוחן
לב אלי כמו וינהו כל בית ישראל אחרי ה' (שאל ח' ו'). ולזון אחרי ה' הו' תתינהו לפולחן'
לזון תאזה וגעגועין. ומנח' חכרו לשון יללה וכן וינהו כל בית ישראל פירש לשון יללה ואין
בתיבה רק ה"א יסוד: (יב) והמוכר אל יתאבל. אעפ"י שדרך המוכר שדכו להיות עלב אל
יתעלב כי סופכם לנלות: (יג) כי המוכר אל האמכר לא ישוב. משיגל' בגול' לא ישוב וירא'
עוד השדה שאמר ולמה יתאבל: ועוד נחיים חיים. כל ימי חייה' לא ישובו אל מקומ': כי
חזון אל כל המונה וגו'. ארי נבי' מתנבן על כל איתרגושיהו למיתב בתיובתא ולא תייבין:
אש בעיניו חיתו. כל ח' מהם חיתו ונפשו דבוק' בעינו: לא יתחזקו. לא יחזקו לבס על יכ"ה לשוב
חירת': (יד) תקעו בתקוע. כשיבוא עליהם הזכר הכינו עכמ' למלחמ' ואין יז' להלחם:

ב א ו ר

חטופין קמו למסעד רשיעין וכו'. מהמהם, הקרובים אשר להם ועליהם יורה ככל מלח
הס. ולא נה בה, שעורו כי לא נה בהם כלומר שאין באודם ובמקלותם שום אחד. וטעם
נה ענין קבוצ ואסיפה מל' וינהו כל בית ישראל אחרי ה' (ש"א ז' ב'). (יב) הקונה, כנוי
להאויב אשר בחרנו ובקשמו קנה את הארץ. והמוכר, כנוי לישראל, כי יש גם מכירה בלי
מחיר, כמו תמכור עמך בלא הין (תהלים מ"ד י"ג). המונה, הכנוי מוסב על הארץ,
והכניא הגיד כי קללת ה' תנוח על הארץ, וא"כ לא תלמית ממנה תועלת גדולה להקונה וגם
אבדת המוכר לא תהיה גדולה. (יג) כי המוכר, יתכן כי כך ענינו: המוכר, הוא הדור אשר
גורש מארצו, לא ישוב שם לצולס ואם גם יאריך ימים מאוד, ומה' היה החזון הקשה וגם
אחד מהם לא ינבל. בחיים חייחש, לשון נופל על לשון, והוראתה נפש, כמו דכז לארץ
חיתו (תהלים קס"ג ג'). חיתו לא יתחזקו, חזק בהתפעל יורה על התאמכות הרוח, ומירושו:
גם לא יהיה להם רוח לקוות לחיות את נפשם, באשר ידעו בארץ אויביהם את עונם. (יד) תקעו
וגו', ישוב לענינו הראשון, להגיד להם איך יבואו עת יבוא עליהם הזכר. בתקוע, לפי דעתי הוא

חרגום אשכנזי

קאמפף, דען סיין צאָרן טרעפּט ויא אללע. (טו) פּאָן אויסען וויטהעט דאָ שווערט, פּאָן אינגען דיא פעסט אונד דער הינגער. וואס אים פּעל= דע איזט, קעמטט אום דורך דאָ שווערט, אונד וואס אין דער שטאָרט איזט, פּער= צעהרט דער הונגער אונד דיא זייכע. — (טז) וואָהל ענט= קאממען איינצעלנע, דיזעען אַבער זינד אויף דען בערגען, גלייך האַכעליעגענדען טייבען, אללע רופּען וועהע, יערער אַכ זיינער מיססעטהאַט; (יז) אללע הענדע ערשלאַפּ= פּען, אונד אללע קניעע שוואַנ= קען, אַלס ויאַנדערלעטען ויא אין וואססערפּלוטהען; (יח) זיא גירטען זעקקע אום, ענטזעט=

יחזקאל ז

למלחמה כי חרוני אל כל המונה: (טו) החרב בחוץ והדבר והרעב מבית אשר בשדה בהרב ימות ואשר בעיר רעב ודבר יאכלנו: (טז) ופלטו פליטיהם והיו אל ההרים כיוני הגאות כלם המות איש בעונו: (יז) כל הידים תרפינה וכל ברכים תלכנה מים: (יח) וחגרו שקים וכסתה אותם פלצות ואל כל פנים בושה ובכל ראשיהם קרחה: (יט) כספם בחוצות

ישליכו

צען אומהיללעט זיא, נור שמאך צייגט יעדעס געזיכט אונד נור קאהלע פלאטטען צייגט יערער קאפּף; (יט) איהר זילבער ווערפּען זיא אויף דיא שטראַסע, איהר גאָלד איזט איהר

ר ש י

(טז) כיוני הגאות. דרך היונים להקנן בגאות שם היו הומים אל ההרים אשר ינוסו שם איש בעונו כיוני הגאות אשר כולם הומות: (יז) תלכנה מים. מועת חומה: לנדה

ב א ו ר

שם העיר, וכן מלאנו וישלז יואב תקועה (שמואל ב' י"ד ב') וכמוהו תקעו שופר בגבעה מזכרה ברמה (הושע ה' ח'), וכן ובחקוע תקעו שופר (ירמיהו ו' א'). והנה להשרש הזה הוראות זונות, א', כמו ויתקעה נבענו (שופטים ג' כ"א) שהוא לשון דחיפה. ב', כמו חקעת לזר כסף (משלי ו' א') שהוא לשון הכאת כף. ג' השמעת קול שופר כמו פה, אשר כולן תהיינה יק אחת אם נאמר כי היראתן כל"ה הק הדפז דחיסת דבר מה מדבר אחר, ועל הוראת א' ונ' יאמר גם האשכנזי: טטאטען. (טז) כיוני, דבר כיונים כי הן רכות לנב מאוד. הגאיות, שם מפשע רבים משרש גאה, וענינו התנשאות, כמו כי גאו המים (לקמן מ"ו ה'), ונא בסמיכות עם יוני, כמו איש אמונות (משלי כ"ב ב'). ועתה יתפרש היטב משל הנביא כי אמר בני ישראל מרכות לנב תנבנה עוף עת תחרדנה מעלה נדף. (יז) מים, כמו ננמים, ושעורו כן: נרכיהם ינודו הנה והנה כאלו תלכנה בשנולת הנהר ואז מהיה מקבילות לעמת כל הידים תרפנה. ודוגמתו מזינו: ימאסו כמו מים יתהלכו למו (תהלים כ"ח ח'), וענינו: הרשעים ימסו כלומר נחם יבלה, [כי השרש הזה יורה על כלית דבר נכלל, כמו נמאס נוסס (ישעיהו י' י"ח), וימסו אסוריו (שופטים ט"ו י"ד)] ולא יהיה להם נח ללכת עד כי נלכתם ינודו הנה והנה כהאיש ההולך בשנולת המים, ואם נכל זאת ידרכו חנם, כמו יתמללו. (יח) פלצות, חומה ורעדה, כמו: ותנסנו פלצות (תהלים כ"ה

(ו)

יחזקאל ז

ישליכו וזהבם לנדה יהיה כספם
וזהבם לא יוכל להצילם ביום
עברת יהוה נפשם לא ישבעו
ומעיהם לא ימלאו כי מכשול
עונם היה: (כ) וצבי עדיו לגאון
שמהו וצלמי תועבתם שקוציהם
עשו בו על כן נתתיו להם לנדה:
(כא) ונתתיו ביד הזרים לבז
ולרשעי הארץ לשלל וחללוה:
(כב) והסבתי פני מהם וחללו את
צפוני ובאו בה פריצים וחללוה:
(כג) עשה הרתוק כי הארץ מלאה
משפט דמים והעיר מלאה חמם:
(כד) והבאתי רעי גוים וירשו

וחללוהו קרי

את

תרגום אשכנזי יז

איהנעו מיין שיאזאל, איהר
זילבער אונד איהר גאלד קאן
זיא יא ניכט רעטטען אים רא
כעטאנע דעס עויגען, קאזווא
ניכט ועטטיגען, אונד קאן איה
רען הונגער ניכט שטיללען,
דען דיעזעס וואר יא דער אג
שטאס צו א הרער זינדען: (כ) זיא
פערפערטיגטען יא דארט
איהרען העררליכען שמוק מיט
דעם זיא זא פראנגטען, אונד
דיא גרייעלפאללען כילדער
איהרער שאנדגאטטער; דא
רום לאססע איד עם איהנען
צום שיאזאל ווערדען: (כא) אונד
געבע עם פערערען צור כי טע,
בארבארען צום רויבע, ווייל
זיא עם זא ענטיייהעט האבען.
(כב) איד ווענרע מיין אנטליטץ
אב פאן איהנען, ווייל זיא גע
שענדעט האבען מיינע לעהרע,
דעסהאלב זאללען בארבארען
איבער זיא איינהער שטירצען,
אונד זיא צו שאנדען מאכען.

(כג) בערייטע דיא קעטטע! דען פאלל איזט דאן לאנד פאן בלוט שולד, פאלל דיא שטארט
פאן געוואלטטהעטיגקייט. (כד) איד פיהרע דיא שליממכטען דער פעלקער הערכיין,

דאם

ר ש י

(יט) לנדה יהי' לשקן יהי' להם: (כ) ולני עדיו. של הקצ"ה אשר לגאון שמהו להם הוא נ"המ
שקירא גאון עוזם כמו שנאמר (לקמן כ"ד) הגוי מחלל את מקדשי גאון עוזכם הם כלמי תועבות
עשו בו ע"כ וגו': (כב) את לפוני. את מקיס שהייתי לפון שם בנייה': (כג) עשה הרחוק.
שלשלת אות הוא שלכו בגולה אסורים צויקים: משפט דמים. מוני קטול: (כד) רעי גוים.

ב א ו ר

(ו') (יט) לנדה, כמו היתה ירושלים לנדה (אינה א' מ'), וידוע כי בארכות הקדם
הנדוח היו מתועבות, ולמה יהיה להם לנדה? על כי לא יוכל להנילם. לא ישבעו וכן
לא ימלאו, בהזכר לעת הרענ. מכשל עונם היה, כספם וזהבם גרם להם לחטא נמפורש
בפסוק הנז'. (כ) וצבי, לשון תפארת וכמוהו רבים, וענינו: עדים אשר עשו מזהב ואשר
שמו להם לגאון. עשו בו, מושך עלמו ואחר עמו. (כא) וחללוה, לולא הקבלה הייתי קורא:
וחלקיה, ואם נפרש אותה לשון חלל נאמר כי הו"ו נמקום כי, ושעורו: ונתתיו [הזהב]
ביד הזרים להענישם על אשר חללו אותו, ע"ד וכסף הרביתי להם ואנני עשו לנעל (הושע
ז' י'). (כב) וחללו, כמו על כי חללו ומדה ננגד מדה. צפוני, כנוי למורה אשר היתה
לפונה ונשמרה לישראל ע"ד קוד ה' ליריאתו (תהלים נ"ה י"ד). (כג) הרחוק, שלשלת מלשון

EZECHIEL.

את בתיהם והשבתי גאון עוים
 ונחלו מקדשיהם: (כה) קפדה
 בא ובקשו שלום ואין: (כו) הוה
 על-הוה הבוא ושמעה אל-
 שמועה תהיה ובקשו חזון מנביא
 ותורה תאבד מכהן ועצה
 מזקנים: (כז) המלך יתאבל
 ונשיא ילבש שממה וידי עם-
 הארץ תבהלנה מדרךם אעשה
 אותם ובמשפטיהם אשפטם
 וידעו כי-אני יהוה:

דאם זיא איהרע היזער אין
 בעזיטן נעהמען, אונד פער-
 ניכטע דען געגענשטאנד דעם
 האכמיטהעם פאן דיעוען פערע-
 כען: דאן זאללען יענע איה-
 רע פאללעסטע פערטהיילען.
 (כה) דאן פערדערבען קעממט
 העראן, זיא ווערדען רוהעזו-
 כען, זיא אבער גענד פני-
 דען. (כו) אונפאלל ווירד אויף
 אונפאלל קאסמען, איינע
 נאכריכט ווירד פאלגען אויף
 דיא אנדערע, דאן ווערדען
 זיא ווייזואנוגען פערלאנגען
 פאם פראפעטען, אבער דיא
 לעהרע ווירד פערשווינדען
 פאן דעם פריסטער אונד דער
 ראטה פאן דען אלטען, (כז) דער

קעניג ווירד טרויערן, דען פירשטען ווירד ענטזעטצען אומהיילען, אונד דעם פאלקע
 ווערדען דיא הענדע ערשלאפען; דען נאך איהרעם וואנדעל ווערדען איהן מיט איהנען
 פערפאהרען, אונד נאך איהרעם פערדיענסטע ווערדען איהן ריכטען, דאמיט זיא ער-
 קעננען, דאם איהן דער עוויגע בין.

ר ש י

רעים שבעכ"ם ואכזרים: ונחלו. ויתנחלו לאחרים: מקדשיהם. צחי היכלי הנמות שהיו
 כועדים סס ל' בית זמוס: (כה) קפדה צא. כמו (ישעיה ל"ח) קפדתי כאורג חיי ל' כריחה:
 (כו) הוה על הוה. מאורע על מאורע הויה אחר הויה. ומנח' חכרו ל' שבר: ותורה תאבד
 מכהן. הרגילים בהוראה כמ' שכתור' יבקאו מפיחו (מלאכי ב'):

ב א ו ר

וכל גדוליה רחקו בזיקים (כחוס ג' י'). (כד) גאון עוים, זה צ"ח, כמו את מקדשי גאון
 עזנס (לקמן כ"ד כ"א). מקדשיהם, לפי הוראת שרש קדש יפול השם מקדש על כל בנין
 מיוחד למשכן לעכס מובדל מכל סביבותיו, ועל כן יקרא גם ארמון כן, כמו מקדש מלך
 הוא (עמוס ז' י"ג). (כה) קפדה, כמו קפדתי כאורג חיי (ישעיה ל"ח י"ג) ומרגוס הקלר
 קלרה ידי האתקפדא אתקפדית, וכן בתלמוד לא הקפדן מלמד, שעורו לבעוס וכולן לשון
 כריחה. שלום, כנוי לכל הללחת זמנית, כמו וישם לך שלום (נמדבר ו' כ"ו). (כו) הוה,
 משרש הוה וכאשר ידמה במנטא להשרש הוה כן ידמה לו בהוראתו, וענינו מאורע רע, כמו
 חפיל עליך הוה (ישעיה מ"ז י"א). וחורה תאבד מכהן, הוא תשובה על ובקשו חזון מנביא,
 והוא רק כפל הדבור במלות שונות, והו"ו ותורה הוא כמו אבל. (כז) שממה, שם נרדף
 לרעדה והוא ע"כ השאלה, כלומר חיל ורעדה יאזון. תבהלנה, הוראת שרש בכל הוא התרדה,
 ועל אשר המחריד לפי גדולת חרדתו ימחר במלאתו או אם גדלה מאוד ימס לבנו וידי
 חרפיוה, א"כ יתכן לפרשו פה לשון רפיון ידים, וכמוהו בפעל ליראם ולנהלם (ד"ה ב'
 ל"ב י"ח) שהוא ג"כ לשון רפיון ידים, למען לא ילחמו במלך אשור ולא יכדו עליו ללכוד
 את העיר. מדרכה, מ"ס הכנה, כלומר על דבר אשר הלכו בדרכים רעים ע"כ אעשה
 גם אנכי להם את אשר עשית, וכמוהו משור עניים ומאנקת אביונים (תהלים י"ב ו')